

א [תוספת ד"ב פ"ד] ,
ב [שם א] ,ג [ד"ה וספדו]
לפי ד"ה ה"ו ז' ,ד [ד"ה]
היית וע"י ר"ה,

לעזי רש"י

קולטור"א קנקן של
מחשבה (דיתר הפולחן את
הקרקע).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא פ.

עין משפט
גר מצוה

נח א מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה א סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעף ד:
נב ב מ"י שם הלכה ג
טוש"ע שם סעף ה:
ג ב מ"י שם הלכה ב
טוש"ע שם סעף ד:
סא ד מ"י פט"ו מהל'
מכירה הלכה ז ח ט
טוש"ע ח"מ ס' רלב סעף
ח:
סב ה מ"י שם הלכה י:
סג ו מ"י שם הלכה ח
סמג שם טוש"ע שם
סעף ט:
סד ז מ"י פ"ד מהלכות
שכירות הלכה ד סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ ס'
שט סעף ד:
סה ח מ"י שם הלכה ו
טוש"ע שם סעף ה
וסעף ו וע"ש גז"מ
זכ"י:
סו ט מ"י שם הלכה ד
טוש"ע שם סעף ד:

מתני' השוכר את הפרה לחרוש וכו'. וכל כלי המחרשה לבעול
הבקר ועערו הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרכין לכיון פרה לתלמיה
וזה הולך אחר המחרשה ומכבד היטד בקרקע שבו הצרול שקורים
קולטור"א בלע"ז והוא קנקן דמתני': חייב שהרים קשים לחרוש
שהלטים שם: ודע בתבואה פטור.

היבא דלא שני מאן משלם. וא"ת היבא דשני נמי אמאי לא
משלם אחד מן הפועלים שפסע בשצירת הקנקן ומיבעי
נמי מאן משלם וי"ל דהיבא דשני לא משלם דמיירי שהמשכיר את
הפרה הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרתו ולעשות מלאכת
השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' השוכר את הפרה לחרוש בהר
וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה
וחרש בהר אם נשבר הקנקן חייב לדוש
בקטנית ודש בתבואה פטור לדוש בתבואה
ודש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת:
גמ' היבא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא
דנקיט פרשא משלם רב שישא בריה דרב
אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט
מנא משלם ואי דוכתא דמחוקא גונדרי תרוייהו
משלמין אמר רבי יוחנן המוכר פרה לחבירו
ואמר לו פרה זו נגחנית היא נשכנית היא
בעטנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד
וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה
ומום אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי
המוכר שפחה לחבירו ואמר לו שפחה זו
שומה היא ניכפית היא משועממת היא והיה
בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח
טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות
א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי היוו בה
כל המומין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי לרב
אשי יחבי אמרינן משמיה דרבא היוו בה כל
המומין הללו אין זה מקח טעות: מתני'
השוכר את החמור להביא עליה חטין והביא
עליה שעורין חייב תבואה והביא עליה תבן
חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך
חטין והביא לתך שעורין פטור ואם מוסיף על
משאו חייב וכמה יוסיף על משאו ויהא חייב
סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה
קבין לחמור: גמ' איתמר אביי אמר קשה
כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן אביי
אמר קשה כמשאוי תנן נפחא כי תקלא ואי
מוסיף שלשה קבין חייב רבא אמר קשה
למשאוי תנן תקלא כי תקלא ונפחא הוי תוספת
תנן להביא לתך חטין והביא לתך שעורין פטור
ואם הוסיף על משאו חייב מאי לאו שלשת
קבין לא סאה והא עלה קתני וכמה יוסיף על
משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ
סאה לגמל שלשה קבין לחמור הכי קאמר
היבא דלא שני חטין והביא חטין שעורין
והביא שעורין כמה יוסיף על משאו ויהא חייב
סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה
קבין לחמור ת"ש להביא לתך חטין והביא

אם התליקה: גמ' והיבא דלא שני
ואין לבעול הפרה לתבוע לו כלום
ואלו שהיו צפועלתו המנהיג והאוחז
יחד שכירים היו אחיה מהן פוסע
שצצרת הקנקן: דנקיט פרשא.
מדרע הוא משלם שלא כוון את
הפרה יפה ועל ידי שעיוות את השורה
של מענה נשבר הקנקן: דנקיט
מנא. קנקן: משלם. שהעמיק יותר
מדאי בראך: והילכפת דנקיט מנא
משלם. שאילו לא העמיק יותר מדאי
לא היה נשבר בעיוות השורה: ואי
דמחוקא גונדרי. שהיה ידוע להם
בזר שמעלה צבנים וצוממא וטרשין:
כרוייהו משלמים. שהיה להם
לזכור מאד וידעו שועט שעיוות
אף המנהיג הוא נשבר והוי דבר
המוטל בפקדן: היה זה מום אחד.
אחד מן המומין הללו היה זה:
וסנפו בין מומין אחרים. שלא היו
בה: הרי זה מקח טעות. לפי שהכיר
הלוקח בשאר מומין שאינן וכסבור
הוא בזכונן משקר אללא להשליך מעליו
טרעומת הוא אומר הילכך מקח טעות
הוא לאדעתא דהכי לא זכנ: מום זה
ומום אחר. שפירש לו אפ"ן אותו
מום לצדו ואמר לו מום זה זה ועוד
מומין אחרים: אין זה מקח טעות.
דכיון דאוחז המום הזכיר לו לצדו
בו היה לו לצדוק: וסנפו. חבירו. כמו
קמיפין עשאוהו דמענית (דף סה.).
נכפית. נופלת מחולי: משועממת.
משועמת: היה זה מום אחד. מאלו
המומין והשאר אין זה: היו זה כל
המומין הללו. ואינו מקפיד אללא על
האחד וזא וטוענו כסבור הייתי
שאתה כולל זה מה שאין זה ומה
שש זה ואילו ידעתי שזה זה לא
הייתי לוקחה מאי: אפילו לא גרסינן
והכי גרסי' הכי אמרינן משמיה דרבא
היו כל המומין האלו אין זה מקח
טעות: מתני' והביא עליה
שעורין. שהם קלים מחטין: חייב
בקלקולה אם הוסיף ג' קבין. ולא
אמרינן הואיל והשעורין קלים יש לו
להוסיף עד כדי כובד לתך חטין
שמשא החמור לתך חטין חזי כור:
מפני שהנפח קשה לנכמה כמשאוי.
וכיון דנפח לתך שעורים נפח לתך

חטין קשה לה תוספת: והביא לתך שעורים. שלא הוסיף: פטור. אם
מתה: גמ' קשה כמשאוי. כדפרישית אף על פי שאין משאן כבד
כמשא החטין הרי נפחן נפח חטין והנפח כמשאוי: ניפחא כקלא.
נפח קשה כמשקל הואיל וניפחן שוה הרי הוא כמשקל שוה: ואם
הוסיף שלש קבין. דהוא שיעור תוספת לחמור לקלקל חייב: קשה
למשאוי. אם השוה כובד השעורין לכובד החטין כגון שהוסיף סאה
שלמה על התך הרי הרבה הנפח ורוב הנפח קשה למשאוי והוי נפח
זה תוספת לקלקול החמור: סיקלא כקלא. אינו חייב עד שישוה כובד
השעורים לכובד החטין דליהוי נפח זה תוספת אללא נפח שוה ומשקל
חסר לא אמרינן נפח השוה הרי הוא כמשקל וליחייב בתוספת של
שלשת קבין דקשה למשאוי תנן ולא קשה כמשאוי: מאי לאו שלש
קבין. כחז"י: לא סאה. והכי קאמר להביא לתך חטין והביא לתך
שעורין פטור ואע"פ ששינה שהרי שינה להקל ואם הוסיף עד כדי
משקל החטין חייב משום תוספת הנפח: הכי קאמר וכו'. ומילי
מילי קתני והאי וכמה יוסיף לאו להביא חטין והביא שעורין קאי:
שש

שיך למימר מדהא ליתא הא נמי ליתא או דלמא הא דקתני
הרי זה מקח טעות היינו היבא דליטתהו לכולהו וצדק לוקח
צדד מינייהו ואישתכח ליתא ואמר מדמשקר צדך צדדך נמי
משקר אללא אם כולם אמת לא הוי מקח טעות והא דקתני מום
זה ומום אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם זה אין זה
מקח טעות בתוספתא דכתבות משמע דאם הזכיר שני מומין
אחד יש זה ואחד אין זה דלא הוי מקח טעות אללא דוקא כי
סנפו בין הרבה מומין שאין זה דהכי תניא עד שלשים יום
יעמד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין זה מומין א"ל שוטה
היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותה המום ומום אחר עמו
אין זה מקח טעות היה זה מום אחד וסנפו עם הרבה מומין
הרי זה מקח טעות:
קשה כמשאוי תנן. לאביי סיפא דקתני כמה יוסיף קאי לפרש
רישא ולרצא רישא דקתני להביא עליה חטין והביא עליה
שעורין היינו ככובד החטין שהוא סאה כדמוכח בשמעין חייב
דניפחא הוי תוספת להביא לתך חטין והביא לתך שעורים פטור אפילו
שהביא מין שהתנה כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סאה לגמל כו':
תרגמה